CREATING OF PARALLEL LEXICONS FOR ROMANIAN AND MOLDOVAN

Daniela Gîfu, Scientific Researcher III, PhD, "Al. Ioan Cuza" University of Iași

Abstract: The paper presents a pilot study in order to describe a methodology for the recognition and preservation of language differences between Moldovan and Romanian, from Bassarabian newspapers. Moreover, this is the beginning of a research that aims to create a Gold corpus for Moldovan language. In fact, we want to show that the percentage of words/phrases used exclusively in this language is significant or not. This lexical resource is available for similar research, based on the semiautomatic alignment of Bassarabian texts at the level of letter/lexem/multiwords in Romanian texts. With each text fragment we discover conventions of writing related to alignment, academic norms and editorial interventions. These conventions allowed us to elaborate and implement heuristics that make a correct automatic alignment process. Such technology could be of interest to lexicographers, specialists in computational linguistics, but especially clarifies the identity of the Moldovan language widely debated.

Keywords: lexicon, Moldovan, Romanian, lexical alignment, newspapers.

1. Introducere

Opţiunea pentru o asemenea temă vine din nevoia de a demonstra cu argumente solide faptul că indiferent de transformările produse de-a lungul unei istorii zbuciumate pe care a cunoscut-o Republica Moldova - reflectată nu doar pe plan economic, politic, socio-cultural, dar şi asupra vocabularului moldovenesc (literar sau colcvial) - nu putem vorbi de o limbă moldovenească diferită de limba română.

Cum bine spunea Coşeriu, "o limbă moldovenească diferită de limba română, sau chiar şi numai de dialectul dacoromân, pur şi simplu nu există; e o himeră creată de o anumită politică etnico-culturală străină, fără nici o bază reală" (Coşeriu, 1994: 6).

Premisa prezentului studiu este aceea că limba vorbită pe ambele maluri ale Prutului este una şi aceeaşi.

Lucrarea este structurată în patru secțiuni. O introducere în problematica analizată în capitolul unu, urmată de o scurtă incursiune asupra preocupărilor anterioare cu privire la graiurile dacoromâne, în secțiunea a doua. Secțiunea a treia descrie câteva caracteristici ale graiului moldovenesc care atestă faptul că pe ambele maluri ale Prutului se vorbește și se scrie o singură limbă, propunându-se în secțiunea a patra o metodologie de lucru din două perspective, una bazată pe observația participativă și una pe monitorizarea presei scrise din Republica Moldova, aducând în atenție și o statistică a celei din urmă. Ultima secțiune subliniază concluziile acestui studiu pilot, care va fi continuat în vederea implementării unui instrument computațional cu accent pe dimeansiunea diacronică a limbii române de dincolo și dincoace de Prut, cu predilecție asupra perioadelor când grafia în Basarabia era latinizată.

BDD-A22349 © 2014 "Petru Maior" University Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.75 (2026-10-30 20:05:33 UTC)

2. Preocupări anterioare

Există multe preocupări asupra perspectivei lexicale diacronice regionale moldovenești din decursul secolelor, în încercarea de a da o identitate lingvistică clară a graiurilor moldovenești[1]. Amintim aici un studiu pentru prima jumătate a secolului al XVII-lea (Agache, 2009).

Primii lingviști care au subliniat distincția dintre graiurile din România au fost Tiktin, care a scos în evidență unele particularități fonetice și lexicale ale dialectului dacoromân, identificând totodată și graiurile moldovean, muntean, bănățean și transilvănean, corespunzătoare celor patru provincii istorice (Tiktin, 1888: 348) și Gaster, care a delimitat trăsăturile fonetice ale textelor românești vechi pe spațiul lingvistic dacoromân (Gaster, 1891: XC-CVII).

Pe aceeași linie, odată cu începutul secolului al XX-lea, îl regăsim pe Weigand care împarte teritoriul dacoromân în trei *dialecte*: moldovean, muntean și bănățean (Weigand, 1908: 441-448), afirmând despre cel transilvănean că este este unul de tranziție. Ultima idee este salutată și de unul dintre cei mai importanți lingviști români, Sextil Pușcariu[2] (Pușcariu, 1976: 214-218; Pușcariu, 1974: 398-403), care asociază graiul moldovenesc cu cel întâlnit în Transilvania de nord, pe cel bănățean cu graiul din vestul Transilvaniei, iar graiul muntean cu cel din Transilvania de sud. Ulterior, lingviștii români Pușcariu (Pușcariu, 1959: 323-324), alături de Petrovici (Petrovici, 1941a: 102-106; Petrovici, 1941b: 102-106; Petrovici, 1954: 9-11) și Todoran (Todoran, 1956: 1956: 38-50; Todoran, 1961: 43-73) acceptă o altă subdivizionare, adăugând la cele trei graiuri recunoscute la acea vreme, moldovean, muntean și bănățean, alte două: maramureșean și crișean. Un alt lingvist român, Sever Pop este de acord cu faptul că parte din graiul moldovenesc și cel muntean se interferează cu graiurile din partea de nord, pe alocuri cu partea de est, a Transilvaniei.

Spre sfârșitul secolului al XX-lea "deschiderea granițelor Moldovei către lumea europeană, întâi de toate către România au îmbogățit vocabularul actual moldovenesc cu numeroase noțiuni, forme și sensuri" (Stati, 2003: 2). Pe baza unei ample documentări pe teren, Vasile Pavel (Marin et. al., 2000) aduce în atenţie comunităţile de români din Basarabia, Transnistria și alte teritorii al fostei U.R.S.S. Vorbim în fond de conservarea identităţii limbii române indiferent unde și cine o vorbește.

3. Caracteristici ale graiului moldovenesc

Așa cum afirmam în secțiunea precedentă, graiul moldovenesc este un (sub)dialect al limbii române, întâlnit în regiunea istorică Moldova, incluzând Moldova din România, Republica Molodova (zona analizată aici) și parte din Ucraina.

Dacă până în anul 2013, când Curtea Constituțională din Republica Moldova a ridicat la rang de limbă oficială *limba română*, limba oficială era considerată *limba moldovenească*, acest studiu propune o analiză obiectivă, pornind de la limba vorbită și cea scrisă, prin care se demonstrează că nu există diferențe majore între ele, indiferent de forma pe care o îmbracă. Fondul lexical de bază este comun.

Diferențele apar mai mult la nivel de regionalisme, multe dispărute într-un anumit spațiu și altele încă uzitate. De altfel, regăsim multe dintre aceste diferențe în operele marilor clasici ai literaturii române. De asemenea, odată cu deschiderea granițelor și dezvoltarea rapidă a

[1] De la un cercetător la altul, întâlnim mai multe dedumiri generice: *dialect*, *subdialect*, *tipuri* sau *grupuri de graiuri* etc.
[2] A fost elevul prof. G. Weigand.

BDD-A22349 © 2014 "Petru Maior" University Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.75 (2026-10-30 20:05:33 UTC)

tehnologiei informației, apar împrumuturile lexicale, mai ales din limba engleză. Altfel, spus, apar diferențele între elementele de vocabular modern și între calcuri[3].

De remarcat este faptul că graiul moldovenesc este mai preponderent în regiunea Moldovei decât în Republica Moldova. Diferențele în vorbire între cele două spații geografice nu sunt echivoce (Gogin, 1989). Fără îndoială că politica de rusificare a limbii în Basarabia s-a răsfrânt asupra graiului întâlnit aici, în limba literară persistând tendința de a statornici anumite caracteristici subdialectale cu menirea, am spune politică, de a crea o limbă diferită de limba română (Comarnițchi, 1959: 72-73; Turculeț, 1994: 38-39).

Graiul moldovenesc devine obiect de studiu pentru lingviști, filologi și specialiști în lingvistică computațională, iar ceea ce nu demult se numea limbă moldovenească ar putea trezi interesul istoricilor și a specialiștilor în științe politice.

4. Metodologie de lucru

În cele ce urmează, este propusă o altfel de abordare asupra limbii române regăsită în Republica Moldova, atât la nivel oral, cât și la nivel scris. Prin acest studiu, aflat într-o etapă preliminară, se urmărește dezvoltarea unui lexicon de cuvinte și expresii al graiului moldovenesc de dincolo de Prut, pentru a se putea compara ulterior cu cuvintele regăsite în DEX-ul limbii române.

Fără îndoială lexicul este resura lingivistică cea mai importantă în studierea unei limbi și ea, acum în era electronică, trebuie să facă obiectul unui studiu computațional, ceea ce Alain Danzin (Danzin, 1992) spunea: „În era electronică, este esențial pentru supraviețuirea unei limbi ca ea să fie folosită în sistemele de informare electronică."

4.1. Corpus

Din perspectiva distincției conceptuale între limba vorbită și limba scrisă, corpusul din aceasta lucrare cuprinde atât vorbe/expresii reținute pe baza observației participative în contexte formale și informale, cât și vorbe/expresii extrase din presa scrisă moldovenească: *Adevărul de Moldova* (AM) – 19.611 cuvinte, *Timpul* (T) – 14.723 cuvinte și *Flux* (F) – 15.377 cuvinte. Caracterizarea celor două diferențe ale limbii vorbite și scrise, realizată de P. Koch și W. Oesterreicher, se bazează pe caracteristicile textelor, cunoscute drept *condiții extralingvistice ale comunicării*[4] și pe unele caracteristici lingvistice generale numite de aceiași autori *strategii ale realizării lingvistice*[5].

4.2. Construirea unui lexic pe baza observației participative

În acest context, timp de o lună de zile, am notat cuvinte și expresii auzite în convorbirile la care am participat. Au putut fi evidențiate câteva particularități de exprimare (în acest moment a fost construit un lexicon format din 33 de cuvinte și 44 de expresii).

În tabelul 1 sunt evidențiate câteva dintre cele mai întâlnite cuvinte/expresii din limba vorbită în Republica Moldova.

[3] Pe malul drept, românesc, calcurii sunt mai mult de origine apuseană, de proveniență franceză, germană sau engleză, iar pe malul stâng, rusesc, fost sovietic, sunt mai mult de origine răsăriteană de proveniență rusă sau ucraineană.
[4] Germ. *kommunikationsbedingungen*
[5] Germ. *versprachlichungsstrategien*

BDD-A22349 © 2014 "Petru Maior" University Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.75 (2026-10-30 20:05:33 UTC)

Cuvinte/expresii întâlnite în Republica Moldova	**Sensul lor în România**
a coti, a cârni	a vira
auditoriile	sălile
amuși	imediat
bortă	gaură
brusceatcă	drum cu pietriș
Centru perinatologic	Centru maternal
chitită	dichisită
cușmă	căciulă
Dă-mi un sunet	Dă-mi un apel
Demult ați poposit?	Când ați sosit?
drept în spate	înapoi
eventuale incomodități	eventuale neplăceri/inconveniente
faci împrejur	ocolești
grafie	scriere
havuz	fântână arteziană
intendent	administrator
la România	în România
magazin de firmă	magazin de desfacere/ de producător
mai socot	mă mai gândesc
mi-am prăvăllit examenul	mi-am picat examenul
micul trafic de frontieră	trafic de frontieră pentru mașini mici
ne-am găsit cu succes	ne-am întâlnit
nu mă mai ridic	nu mai urc
nu prea apăsați	nu prea vă sinchisiți
ochii încep a sclipi	începi să prinzi ideea
odaie	cameră
o-ncheiet tapetu’	a pus tapet
orarul sunetelor	program de pauze
părinții au făcut jertfă pentru mine	părinții au făcut sacrificiu pentru mine
pe câți i-am măturat?	pe câți i-am dat afară?
pe lângă rondă	sensul giratoriu
pereche	două ore de curs (la universitate)

BDD-A22349 © 2014 “Petru Maior” University Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.75 (2026-10-30 20:05:33 UTC)

poftim[6]	intră, servește, ia loc
populația școlii	numărul de elevi
programiști	programatori
reputație perpetuă	reputație neștirbită
s-a ouat	s-a făcut de râs, n-a făcut mai nimic
stai pe loc	vezi-ți de treabă, nu te deranja
stăpân	proprietar, șef
Ești bravo[7]	Ești bun
șef de gospădărie	administrator
tichet a atraction	bilet de intrare
trasă	șosea înafara localității
tutușică	ceva mic, drăgălaș
vom vide	vom vedea
zi de odihnă	zi liberă

Tabelul 1 Exemple de variante lexicale Republica Moldova – România

Conform tabelului 1, se observă cu ușurință faptul că multe dintre cuvintele/expresiile vorbite dincolo de Prut fac parte din arhaismele din zona Moldovei, pe care fie le mai auzim rostite în satele moldovenești, fie le regăsim în literatura română de la sfârșitul sec. XIX și prima parte a secolului XX.

Spre exemplu:

Remarcăm faptul că vocabularul vorbit, chiar și scris în Republica Molodva conține atât arhaisme, prin excelență din zona Moldovei, cât și cuvinte/expresii formate din cuvinte rusești.

Iată câteva exemple:

Juc = băiat isteţ, în care cuvântul *juc* vine de la cuvântul rus *жук*, care înseamnă *gândac*.

Jgut = lănţişor (la gât), în care cuvântul *jgut* vine de la cuvântul rus *жгут*, care înseamnă *ham, cablaj*.

Jmot = zgîrcit, în care cuvântul *jmot* vine de la cuvântul rus *жмот*, care înseamnă *zgârcit*.

m-ai **ubidit** = m-ai convins, în care cuvântul *ubidit* vine de la cuvântul rus *увидит*, care înseamnă a (se) vedea.

m-am **vliubit** = m-am îndrăgostit, în care cuvântul *vliubit* vine de la cuvântul rus *влюбить*, care înseamnă *a cădea în dragoste/îndrăgostești*.

m-am **udivit** = m-am mirat, în care cuvântul *udivit* vine de la cuvântul rus *удивить*, care înseamnă *surpriză/surprins*.

De asemenea, o dată cu obținerea independenței, 27 august 1991, și implicit deschiderea granței, întâlnim și traduceri din limba engleză.

[6] Este unul dintre cele mai uzitate cuvinte polisemantice de politețe întâlnite în Republica Moldova. Îl regăim cu înțeles de: vă/te rog, după tine/dvs., ia loc, servește etc. De asemenea, în asociere cu alte cuvinte, expresiile au diverse înțelesuri. Spre exemplu: "Ia poftim", "Ia poftim de!", "Ia poftim de mai..."

[7] Este poate cea mai uzitată expresie moldovenească. Poate însemna: ești de treabă, ești amabil, ești deștept etc.

BDD-A22349 © 2014 "Petru Maior" University Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.75 (2026-10-30 20:05:33 UTC)

Iată câteva exemple:

Am de **apărat** teza = Am de **susținut** teza, în care verbul *a apăra* vine din englezismul *to defense*. În limba engleză, atunci când cineva urmează să-și susțină teza (de disertație, de doctorat etc.) va spune: Today I will be **defending** my PhD dissertation entitled...[8]

Universitate **adormită** = Universitate **fără inițiativă,** în care adjectivul *adormită* vine de la englezismul *sleepy*, care înseamnă inactivă.

Să fim **vigilenți** = Să fim **atenți**, în care adjectivul *vigilenți* vine de la englezismul *vigilant* care înseamnă atent, vigilent.

4.3. Analiza presei scrise din Republica Moldova

Corpusul din această categorie aparține în totalitate articolelor pe probleme sociale și politice din trei publicații importante moldovenești: *Adevărul de Moldova, Timpul* și *Flux,* monitorizate în perioada 29 august – 21 sept. 2014. Acestea au fost stocate și adnotate în dreptul fiecărui cuvânt sau expresii care au rolul de a evidenția folosirea unor cuvinte care fac mai degrabă obiectul unei limbi române arhaice, dar pe care o mai regăsim în cătunele/satele din regiunea Moldovei a României.

În cele ce urmează vor fi extrase câte două fragmente de text (pe probleme politice și sociale) din cele trei publicații, în care vor fi adnotate cuvintele/expresiile ce particularizează graiul din spațiul basarabean.

Iată un fragment de text din publicația *Adevărul de Moldova*:

- ***pe probleme politice:***

„Situaţia din regiune este foarte complicată şi **se răsfrânge** negativ asupra situaţiei în Republica Moldova. [...] Este important să fim **vigilenţi**, **să nu ne dedăm** provocărilor din partea acelor forţe care nu doresc binele ţării noastre. [...]”, a declarat Mihai Balan, într-un interviu pentru Radio Europa Liberă.[9]

Sensul cuvintelor/expresiilor boldite în text:

se răsfrânge = se reflectă

vigilenți = atenți

să nu ne dedăm = să nu răspundem

- ***pe probleme sociale:***

„Boris Gîlca, doctor în medicină, reprezentant adjunct al Fondului ONU pentru Populaţie în Republica Moldova, a spus că eforturile guvernării trebuie să fie **îndreptate** nu spre **politici pro-nataliste**, dar spre **îmbunătăţirea politicilor familiale**, dezvoltarea infrastructurii în special în zonele rurale, iar **beneficiile vor veni de la sine**.”[10]

[8] Ro – Azi îmi voi apăra teza de disertație numită....

[9] Articolul **Şeful Securităţii: „Peste 100 de organizaţii sunt gata să sfâşie Moldova“**, 9 sept. 2014 (http://adevarul.ro/moldova/politica/Seful-securitatii-peste-100-organizatiisunt-gata-sfasie-moldova-1_540eaafe0d133766a8fb25c5/index.html).

[10] Articolul **Numărul copiilor născuți în Republica Moldova scade de la an la an**, 5 sept. 2014 (http://adevarul.ro/moldova/social/numarul-copiilor-nascuti-republica-moldova-scade-an-an-1_540965010d133766a8e01b81/index.html).

BDD-A22349 © 2014 “Petru Maior” University Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.75 (2026-10-30 20:05:33 UTC)

Se redă sensul cuvintelor /expresiilor boldite în text:
îndreptate = axate, direcționate
politici pronataliste = politici pro-natalitate
beneficiile vor veni de la sine = consecințele vor apărea în curând.
îmbunătăţirea politicilor familiale = dezvoltarea politicilor familiale

Iată un fragment de text din publicația *Timpul*:

- ***pe probleme politice:***

„Faceţi o scurtă retrospectivă a negocierilor din ultimii ani şi veţi vedea că Chişinăul a cedat permanent în fața separatiştilor de la Tiraspol, că procesul de negocieri a fost folosit pentru ca cineva **să-şi lustruiască imaginea**, că toate reuniunile şi întrevederile în acest sens au constituit o **bravadă politică** etc.”[11]

Sensul cuvintelor/expresiilor boldite în text ar fi:
să-şi lustruiască imaginea = să-şi îmbunătățească imaginea
bravadă politică = spectacol politic

- ***pe probleme sociale:***

„Ne-a întâmpinat ca o gospodină adevărată în casa spațioasă de la Călărași cu o curte mare **înfrumusețată de** flori albe și roz. Fata care se juca la cinci ani cu rățuștele din curte și zădăra câinii din mahala, acum are o privire matură, este mai rezervată și sigură pe deciziile pe care le ia.”[12]

Iată sensul cuvintelor/expresiilor boldite în text:
înfrumusețată de = plină de
zădăra câinii = asmuțea câinii

Iată un fragment de text din publicația *Flux*:

- ***pe probleme politice:***

„Cehii **nu au urmat prosteala asta** la care ne-a obligat Banca Mondială **de spargere a companiei naţionale integrate din energie.** Monopolul energetic ceh există perfect în România, el se numeşte CEZ. Acesta ne extrage seva energetică pe care Cehia nu o are, dar noi o avem şi o trimitem în Cehia. Statul român nu există ca actor în context naţional.”[13]

Sensul vorbelor/expresiilor boldite în text ar fi:
nu au urmat prosteala asta = nu s-au lăsat păcăliți
de spargere a companiei naționale integrate din energie = de reformare a companiei naționale integrate de energie.
Seva energetică = sursa energetică

[11] Articolul **Veaceslav Untilă, vicepreşedinte al Partidului Liberal: Un chestionar util**, *Timpul*, 5 sept. 2014 (http://www.timpul.md/articol/veaceslav-untila-vicepreedinte-al-partidului-liberal-un-chestionar-util-62979.html).
[12] Articolul **Domnița de la Călărași a crescut mare**, *Timpul*, 12 sept. 2014 (http://www.timpul.md/articol/domnia-de-la-calarai-a-crescut-mare-63355.html).
[13] Articolul **ILIE ȘERBĂNESCU: România a pierdut controlul asupra economiei şi a devenit o colonie**, *Flux*, după antena3.ro, 29 aug. 2014 (http://www.flux.md/articole/16510/).

BDD-A22349 © 2014 “Petru Maior” University Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.75 (2026-10-30 20:05:33 UTC)

- ***pe probleme sociale:***

„Lucrurile **bat acum pasul pe loc** din cauza că n-a fost luat în calcul faptul că serviciile oncologice sunt suportate din **contul statului**, de aceea **surse de profit** nu există, iar agentul economic ar trebui, logic, să-şi recupereze cheltuielile din servicii contra plată.”[14]

Se redă sensul vorbelor/expresiilor boldite în text:

bat acum pasul pe loc = stagnează

contul statului = bugetul statului

surse de profit = venituri extrabugetare

4.4. Date statistice

În urma monitorizării publicațiilor *Adevărul de Moldova*, *Timpul* şi *Flux*, în perioada 29 august - 21 sept. 2014, pe probleme politice şi sociale, au fost contabilizate cuvintele/expresiile care definesc particularitățile lingvistice din presa scrisă basarabeană (tabelul 2). Mai jos, acestea pot fi urmărite în formă tabelară și grafică, analizate individual şi comparativ.

Publicație	**Adevărul de Moldova**	**Timpul**	**Flux**
Total cuv. & expresii moldovenești	114	48	43
Numărul total de cuvinte	19611	14723	15377
Ponderea	0.58%	0.33%	0.28 %

Tabelul 2 Ponderea cuvintelor/expresiilor moldovenești în presa scrisă

Conform fig. 2, se poate observa faptul că în publicația *Adevărul de Moldova* ponderea cuvintelor/expresiilor ce țin de graiul moldovenesc basarabean este mai mare față de cele regăsite în celelalte două.

Previzibil, inclusiv ordinea, dat fiind că *Adevărul de Moldova* este cotidian, *Timpul* apare de cinci ori pe săptămână, iar *Flux* este săptămânal.

[14] Articolul **Eşecurile parteneriatelor public-private în sănătate** de Irina Papuc în *Flux*, 5 sept. 2014 (http://www.flux.md/editii/201432/articole/16563/).

BDD-A22349 © 2014 “Petru Maior” University Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.75 (2026-10-30 20:05:33 UTC)

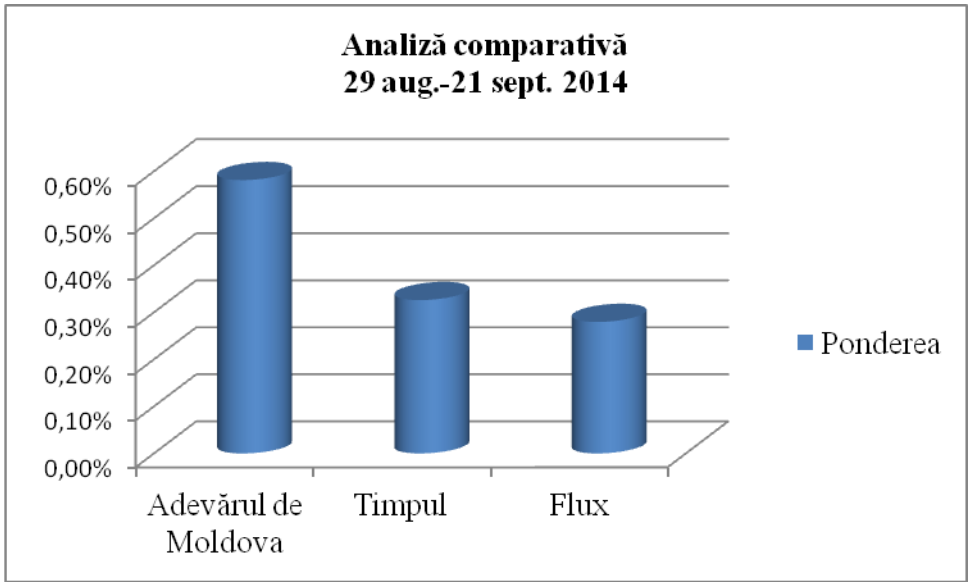


Fig. 1 Reprezentarea grafică a ponderii cuvintelor/expresiilor graiului moldovenesc din Republica Moldova

5. Concluzii

Lucrarea reprezintă un studiu pilot, o etapă în cercetarea diacronică a configuraţiei dialectale a lexicului românesc. Din cele relatate, constatăm, atât în textele scrise, cât şi în cele rostite pe teritoriul Republicii Moldova, existența unor expresii tipice pe care fie nu le mai regăsim în România, fie mai sunt folosite în comuități izolate. Adeseori acestea sunt acum considerate arhaisme sau/și calcuri după limba rusă sau împrumuturi din alte limbi.

Cert este că nu putem vorbi de două limbi diferite, dincolo şi dincoace de Prut. Multe dintre expresiile sau cuvintele culese până în acest moment în Republica Moldova sunt regionalisme sau cuvinte transformate din rusă, cu pondere mai mare în grupurile de adolescenți și tineri.

Acest studiu relevă vădite elemente de românitate în Republica Moldova, spațiu ce multă vreme a fost sub dominație rusească. Este doar începutul cercetări care își propune să evidenţieze caracteristici de ordin morfologic şi lexical ale graiurilor moldoveneşti ce trebuie confirmată prin investigaţii viitoare, întreprinse asupra unor corpusuri din diverse perioade istorice care au avut un important impact lexical.

Mulţumiri

In realizarea acestei cercetări, autoarea, sub îndrumarea doamnei Prorector conf.univ.dr. Valentina Prițcan de la Universitatea de Stat „Alecu Russo” din Bălți, a primit sprjin financiar de la Erasmus Mundus Action 2 EMERGE Project (2011 – 2576 / 001 – 001 - EMA2).

Referinţe bibliografice

1. Agache, L.: *Lexic regional moldovenesc în prima jumătate al sec. al XVII-lea,* Ed. Pro Universitaria, 2009.

BDD-A22349 © 2014 “Petru Maior” University Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.75 (2026-10-30 20:05:33 UTC)

2. Comarnițchi V.A.: *Expresiile dialectale «mai delicat», «mai pi cultură», «mai în politică», «în politică»*. In Limba şi literatura moldovenească 2, 1959, pp. 72-73.
3. Coşeriu, E.: Fragment din comunicarea *Latinitatea orientală* prezentată la Congresul al V-lea al Filologilor Români, Iaşi – Chişinău, 6-9 iunie 1994, *Limba Română este Patria mea*. *Studii, comunicări, documente*, ed. a II-a, selecție și prefață de Alexandru Bantoș, Chișinău, 2007, pp. 26-34 în *Despre așa-zisa "limbă moldovenească"*. Revista de știință și cultură "Limba română", nr. 9-10 2012, Institutul Cultural Român, Chișinău, p. 6
4. Danzin, A.: *Towards a European Language Infrastructure*, raport al Comisiei Europene, 1992.
5. Gaster, M.: *Chrestomaţie română*, I, Leipzig – Bucureşti, 1891, p. XC – CVIII.
6. Gogin G.: Limba moldovenească vorbită, Chișinău, 1989.
7. Koch, P. And Oesterreicher, W.: *Gesprochene Sprache in der Romania: Franzősisch, Italienisch, Spanisch*. Tűbingen, 1990.
8. Marin, M., Mărgărit, I., Neagoe, V., Pavel, V.: *Graiuri românești din Basarabia, Transnistria, Nordul Bucovinei și Nordul Maramureșului*. *Texte dialectale și glosar*, București, 2000.
9. Petrovici, E.: *Transilvania, vatră lingvistică a românismului nord-dunărean*. In Transilvania, LXXII, 2, 1941, pp. 102-106.
10. Petrovici, E.: *Graiul românesc de pe Crişuri şi Someş.* In Transilvania, LXXII 8, 1941, pp. 551-558;
11. Petrovici, E.: *Repartiţia graiurilor dacoromâne pe baza Atlasului ligvistic român*. In Limba română, III, 1954. pp. 9-11.
12. Puşcariu, S.: *Limba română, I. Privire generală*, Ed. Minerva, București, 1976, pp. 214-218;
13. Puşcariu, S.: *Graiul din Transilvania*. In Cercetări şi studii, Ed. Minerva, Bucureşti, 1974, pp. 398-403.
14. Puşcariu, S.: *Limba română, II, Rostirea*, Ed. Academiei Republicii Populare Române, Bucureşti, 1959, pp. 323-324.
15. Stati, V.: *Dicționar moldovenesc – românescu*, Chișinău, 2003.
16. Tiktin, H.: *Die rumänische Sprache*. In Grundriss des romanischen Philologie, vol. I, Strassbourg, 1888, p. 348.
17. Todoran, R.: *Cu privire la repartiţia graiurilor dacoromâne.* In Limba română, V, 2, 1956, pp. 38-50.
18. Todoran, R.: *Noi particularităţi ale subdialectelor dacoromâne.* In Cercetări de lingvistică, Cluj, VI, 1, 1961, pp. 43-73.
19. Turculeț A.: *Limba română în Barabia*. In Limba română 5-6, 1994, pp. 38-39
20. Weigand, G.: *Despre dialectele româneşti*. In Convorbiri literare, XLII, 1908, 4, p. 441-448.

BDD-A22349 © 2014 "Petru Maior" University Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.75 (2026-10-30 20:05:33 UTC)